

Novruz bayramı Azərbaycan xalqının ən mühüm və sevimli bayramlarından biridir. Qədim tarixi olan Novruz bayramı Azərbaycanla yanaşı, Şərqdə geniş qeyd olunur. Əsrlərin sınağından çıxmış mənəvi dəyərlərimizi, adət-ənənələrimizi özündə əks etdirən bu bayram insanlar arasında birliyin və mehribanlığın möhkəmləndirilməsi, onların bir-birinə mərhəmət və diqqət göstərməsi kimi sağlam bir təməl yaratmışdır. Novruz bayramı ulularımızdan bizə yadigar qalan, xalqımızın mədəniyyətini, milli mənəvi dəyərlərini özündə əks etdirən, dünyaya tanıtdıran qədim el bayramıdır. Bu bayram Azərbaycan xalqının çoxqalarlı incəsənətinin güzgüsüdür, habelə milli mədəniyyətimizdə sülh, mehriban qonşuluq və tolerantlıq kimi ümumbəşəri dəyərlərə sadıqlılığın tarixi təəcəssümüdür.

Sovet dövründə Novruz bayramının keçirilməsinə sərt qadağalar qoyulsa da, xalqımız onu həmişə qeyd etməyə can atıb. Milli adət-ənənələrimizə, o cümlədən Novruz bayramına yüksək qiymət verən Ulu öndər deyib: “Novruz xalqımızın əsrlərdən bəri qoruyub saxladığı və bütün dövrlərdə həmişə əziz tutduğu bayramlardan biridir. Onun tarixi də Azərbaycan xalqının tarixi kimi kəşməkeşli, enişli-yoxuşlu olmuşdur. Bu ulu bayramın müstəqil respublikamızda dövlət səviyyəsində qeyd edilməsi öz milli köklərimizə, adət-ənənələrimizə, tarixi keçmişimizə dərin ehtiram bəslədiyimizi və sarsılmaz tellərlə bağlı olduğumuzu nümayiş etdirir”.

1998-ci il martın 20-də məcburi köçkünlər üçün keçirilən Novruz şənliyində ümum-milli lider Heydər Əliyev demişdi: “Gün o gün olacaq ki, Novruz bayramını bir dəfə Şuşada, o biri il Laçında, o biri il Kəlbəcərdə, Ağdamda, Füzulidə, Cəbrayılda, Zəngilanda, Qubadlıda keçirəcəyik. Əminəm ki, belə də olacaqdır”.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən düşünülmüş və qətiyyətli siyasət, 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan şanlı Qələbəmiz xalqımızın arzusunu və Ulu öndərin vəsiyyətini tam reallaşdırdı. Bu gün Ulu öndərin ruhu şaddır. Onun arzuları həyata keçdi. 2023-cü ildəki lokal antiterror tədbirlərindən sonra işğal altındakı qalan torpaqlar da azad edildi. Bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətinin milli bayramı olan Novruz ölkəmizin bütün ərazisində, o cümlədən azad edilən Xankəndi, Xocalı, Ağdərə, Xocavənddə daha böyük coşqu və təmtəraqla qeyd olunur.

Adət-ənənələrinə hər zaman sadıq qalan xalqımız milli birlik bayramımız olan Novruz qoruyaraq əsrlərdən-əsrlərə, nəsillərdən-nəsillərə ötürüb. Ölkəmizdə insanları daim sevgiyə, yoldaşlığa, paylaşmağa çağıran Novruz bayramı ümumxalq şənliyi səviyyəsində qeyd olunur. Milli kökə və adət-ənənələrə qırılmaz tellərlə bağlı olan xalqımız bu Novruzda həm də ölkəmizin ərazi bütövlüyünün tamamilə bərpa olunmasının, tarixi Qələbənin sevincini yaşayır. Bu Qələbədə Vətən uğrunda canlarından keçərək şəhidlik zirvəsinə ucalan, xalqımızı öz halal torpaqlarına qovuşduran igid, qəhrəman oğullarımızın əziz xatirəsi ehtiramla yad olunur, onların məzarları ziyarət edilir, doğmalarına baş çəkilir, ehşanlar verilir.

Xalqımızın qədim adət-ənənələrini özündə ehtiva edən Novruz bayramı milli bayram kimi artıq bütün dünyada geniş təbliğ olunur. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın böyük səyi nəticəsində Novruz bayramı UNESCO tərəfindən Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Reprezentativ siyahısına daxil edilib. Belə ki, 28 sentyabr – 2 oktyabr 2009-cu ildə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Abu-Dabi şəhərində keçirilmiş UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin IV Sessiyası çərçivəsində qəbul edilmiş qərara əsasən, Azərbaycan, Hindistan, İran, Qırğızıstan, Pakistan, Türkiyə, Özbəkistan və başqa ölkələrin xalqlarının xüsusi təntənə ilə qeyd etdikləri Novruz çoxmillətli nominasiya kimi UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Reprezentativ siyahısına salınıb. Eyni zamanda, 23 fevral 2010-cu ildə BMT Baş Assambleyasının 64-cü sessiyasının iclasında martın 21-i “Beynəlxalq Novruz Günü” elan olunub. 28 noyabr–2 dekabr 2016-cı il tarixlərində

Ulu öndərin bu gün ruhu şaddır ...arzuları həyata keçdi

Əfiopiyanın Əddis-Əbəbə şəhərində keçirilmiş UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 11-ci sessiyasında İraq, Qazaxıstan, Tacikistan, Türkmənistan və Əfqanıstan da Novruz bayramı nominasiyasına qoşulmuşlar.

Təbiətin, həyatın oyanması Novruzdan başlanır. Azərbaycan xalqı bunu həm də Yeni ilin, yeni günün – Novruzun gəlişini dörd həftə əvvəldən çox təntənəli şəkildə qeyd etməyə başlayır. Xalq deyimlərinə görə, ilk çərşənbədə su və su mənbələri yenilənir, ikinci çərşənbədə odun, üçüncü çərşənbədə küləyin köməyi ilə təbiət oyanır, dördüncü çərşənbədə isə torpaq dirçəlir, ağaclarla tumurcuqlar cücərir və bütün

bunlar yazın gəlişindən xəbər verir. Novruzda bayram masasının üzərində mərkəzində səmənə olan xonçanın olması vacibdir. Səməninə ətrafına milli şirniyyatlar: paxlava – Yer kürəsinin 4 istiqamətini, qoğal – Günəşi, şəkərbura – Ayı, rənglənmiş yumurta – həyatı simvolizə edir. Novruz bayramı qonşuları, dostları xonçaya yığılmış şirniyyatlara qonaq edir.

Bu bayramın özünəməxsus adət-ənənələri də var: qurşaq atmaq, papaq atmaq, qulaq falına çıxmaq, tonqalın üzərindən tullanmaq, səməni yetişdirmək, xonça bəzəmək, yumurta döyükdürmək, qonaq getmək, şam yandırmaq, yallı və digər Novruz oyunları oynamaq ... bunlar Azərbaycan xalqının tə-

rixini, onun zəngin folklorunu və fəlsəfəsini özündə ehtiva edir.

Bu gün Novruz bayramı Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada, Qarabağda, suveren Azərbaycanın hər yerində qeyd olunur. Cıdır düzündə alovlanan bayram tonqalı bu torpaqların qədim sahiblərinin şanlı keçmişinə, parlaq gələcəyinə işıq tutur, tarixi ədalətin bərpa edilməsinə şövqlə parlayır. Ali Baş Komandanın Qarabağda alışdırdığı Novruz tonqallarımız daha gur olsun, Odlar yurdunun sönməz tonqalları kimi əbədi yansın.

Gülxarə TARVERDİYEVA,
Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali
Məclisinin deputatı